ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele Cally • Číslo 164 • Vychází 2. dubna 2017

Milí čtenáři,

jaro vypuklo v plné síle, a pokud jste ještě nevyrazili, jistě již plánujete své výlety do přírody nebo za různými zajímavostmi. Proto najdete v Ďáblíku novou rubriku „Zaostřeno Enviroskopem“, ve které Vám chceme nabídnout naše tipy k návštěvě vybrané z databáze Enviroskop, kterou vytvořila Krajská síť environmentálních center Krasec. Svým dílem jsme se na momentálních 400 záznamech, které najdete na webu www.enviroskop.cz, podíleli také. V databázi zaměřené na jižní Čechy můžete vybírat rovnou z mapy nebo s pomocí filtru podle kategorií, které vás zajímají. Najdete tu od přírodně zajímavých lokalit všeho druhu, přes poznávací a zážitková místa vhodná nejen pro vaše děti až třebas po přírodní koupaliště. Enviroskop si můžete stáhnout i jako aplikaci do chytrého telefonu a plánovat své výlety takto. Prostě vyzkoušejte.

Letošní jaro přináší nezvyklé horko nejen ve venkovním prostředí, ale také v Poslanecké sněmovně. Asi není třeba se příliš rozepisovat o novele zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou vetoval Miloš Zeman a kde se rozhoduje o budoucím osudu našich národních parků. Píšeme o ní pravidelně a již vbrzku se dozvíme, jak vše dopadlo. Rozhodovat se však bude také, zda budou moci lidé nadále ovlivňovat vznik a podobu staveb, které zasáhnou do životního prostředí. Závěrečné čtení totiž čeká velká novela stavebního zákona. O ní se hodně namluvilo v souvislosti s dlouhým povolovacím procesem pro investory a stavitele, jenž měla zjednodušit a lhůty zkrátit. Ministryně Šlechtová ji chystala dva roky a jak se ukázalo, neodvedla dobrou práci. K jejímu návrhu je poslanci načteno 270 změn, takže se dá ve výsledku očekávat paskvil, protože vyznat se ve všech návrzích a jejich provázanosti je velmi obtížné.

Co je však jisté, nový zákon stavebníkům situaci příliš neulehčí, proto ministryně již mluví o potřebě udělat zákon nový. Zato však má dojít navzdory vládním slibům k seškrtání základních demokratických práv veřejnosti zapojovat se do rozhodování o stavbách s dopady na životní prostředí a zdraví lidí. Aby takové změny prošly, objevily se v podaných návrzích poslanců hned několikrát. Bezprecedentní výjimku by pak měly získat jaderné elektrárny a další jaderná zařízení. O umisťování těchto staveb s největšími dopady na okolí se má rozhodovat obalovou metodou, tedy bez znalosti jaká technologie má být na daném místě vlastně postavena. Problematice stavebního zákona se více věnujeme v tomto čísle Ďáblíka.

Aby toho nebylo málo, poslanci se rozhodli zkomplikovat život většině malých neziskových organizací ze šuplíku vytaženým a zrychleným procesem hnaným zákonem o statutu veřejné prospěšnosti. Ten by se kromě jiného mohl stát efektivním filtrem, jak od financování z veřejných rozpočtů odstřihnout organizace, které kriticky vystupují proti dálnicím, spalovnám nebo třebas zmíněným jaderným elektrárnám.

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Novela stavebního zákona a vyřazení veřejnosti ..... str. 5-6
Politika ochrany klimatu ..... str. 7-8
Nestřílet! ..... str. 13-15
Pozvánky na akce ..... str. 23-26

Poslanci odmítli destruktivní návrhy Senátu a potvrdili ochranu svobodného vývoje přírody v národních parcích

Poslanci svým hlasováním 1. března potvrdili své prosincové rozhodnutí, kterým schválili novelu zákona o ochraně přírody a krajiny. Ta mění a zpřesňuje pravidla pro české národní parky. Pro její podporu se vyslovilo 117 poslanců, tedy přesvědčivá většina poslanecké sněmovny. Podpořily ji poslanecké kluby ANO, TOP 09 a Starostové, KDU-ČSL, Úsvitu a velká část klubu ČSSD. Přidalo se i sedm poslanců KSČM. Proti byla naopak celá ODS.

Naopak návrh Senátu, který by znamenal ohrožení pro divokou přírodu, otevření parků možnostem masivní výstavby a kácení stromů či riziko výstavby betonových přehrad, poslanci jednoznačně odmítli. Podpořilo jej jen 28 poslanců (celý klub ODS a několik poslanců ČSSD a KSČM).

Novela zákona o ochraně přírody mění a zpřesňuje pravidla péče o čtyři české národní parky – Podyjí, Šumavu, Krkonoše a České Švýcarsko. Nově stanovuje dlouhodobý cíl národních parků: ochranu samovolného vývoje přírody bez kácení a výstavby na více než polovině jejich území. Neříká ovšem, do kdy se tak má stát. Novela také zpřístupňuje divokou přírodu lidem, ruší totiž plošný zákaz vstupu mimo turistické stezky na území prvních, nově přírodních zón národních parků. Místo toho zavádí regulaci vstupu na bázi tzv. klidových území. Ta omezí vstup pouze do míst, kde by pohyb návštěvníků prokazatelně škodil ochraně vzácných druhů živočichů a rostlin. Vládní návrh zákona poslanci také doplnili o úplný zákaz rozprodeje státních pozemků na celém území národních parků, což zabrání dalším spekulacím.

Poslanci téměř jednoznačně odmítli pozměňovací návrh Senátu, který popíral smysl národních parků, protože vypouštěl dlouhodobý cíl chránit v nich nerušený vývoj přírody na převažující rozloze a místo toho chtěl na velké části jejich plochy (zejména v NP Šumava a NP Krkonoše) otevřít cestu zástavbě a většinu lesů převést do režimu trvalého hospodaření a těžby dřeva.

Za návrhy Senátu v poslanecké sněmovně orodoval také prezident Miloš Zeman. Ve svém projevu se ale dopustil celé řady zkreslení a lží. Zastánci senátního návrhu zákona se zaštiťovali potřebou rozvoje obcí v národních parcích na úkor ochrany tamější přírody. Ve skutečnosti ale senátní návrh práva obcí nikterak neposiloval, ba právě naopak. Poukázala na to analýza Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Schválený návrh připravený Ministerstvem životního prostředí rovněž práva obcí nikterak nemění.

Obce v národních parcích patří navíc mezi nejvíce ty prosperující v České republice. Podle statistik z roku 2013 (novější nejsou zpracované) například pět z deseti českých obcí s nejvyššími úhrnnými příjmy v přepočtu na jednoho obyvatele leží na území nebo v těsném sousedství národních parků. Obce prosperují i v dalších ohledech: mají například nízkou nezaměstnanost nebo se v nich paradoxně hodně staví. Další tlak na podporu jejich rozvoje proto postrádá opodstatnění.

Naopak za vládní návrh zákona, v prosinci už jednou podpořený Poslaneckou sněmovnou, se v posledních týdnech postavila celá řada osobností, institucí i široká veřejnost. Ti všichni chtějí hájit ochranu přírody v národních parcích. Výzvu poslancům Zachraňme národní parky podpořilo více než 51 000 občanů. Za sněmovní verzi se postavily také necelé čtyři stovky vědců a akademiků nebo 24 šumavských spolků místních občanů či pět šumavských obcí.

Odsouhlasený návrh zákona ale vetoval prezident Miloš Zeman, který už dříve avizoval, že tak učiní. Návrh se tak vrací k opakovanému hlasování do Poslanecké sněmovny. Pokud jej poslanci i přes veto prezidenta napotřetí podpoří, stane se definitivně platným.

Martin Voráč, expert na ochranu přírody Hnutí DUHA, řekl: *„Prezident Miloš Zeman už avizoval, že bude novelu vetovat. Tím však vytvoří prostor zákulisní bitvě o „změnu názoru“ některých poslanců tak, aby v opakovaném hlasování za měsíc nezískala minimálně potřebných 101 hlasů. Proti takovým praktikám a naopak pro ochranu divoké přírody a harmonické krajiny se však ve výzvě Zachraňme národní parky vyslovilo za pouhý měsíc více než 51 tisíc lidí. A další se budou připojovat, dokud nebude novela zákona o ochraně přírody schválena do třetice.“*

Podle tiskové zprávy Hnutí DUHA

Národní trubka

Miloš Zeman opět oprášil při nedávné návštěvě ve sněmovně několik dlouhodobě opakovaných nesmyslů o Šumavě. Za jeden z nejkurióznějších považuji osobně jeho tezi o zaniklém pramenu Vltavy: „Víte, kde je pramen Vltavy, nejkrásnější české řeky? Neexistuje. Pramen Vltavy zanikl v uschlém šumavském lese. V tom lese, který chtěli Bursíci chránit, kde bojovali za datla tříprstého nebo tetřeva hlušce. Ale jak datel tříprstý, tak tetřev hlušec se z uschlého lesa dávno odstěhovali. A odstěhoval se tím i pramen Vltavy.“

Už předloni se na stejné téma rozčílil v Deníku „šumavský“ senátor Tomáš Jirsa: „*Vyschnutí pramene Vltavy považuji za symbolickou národní tragédii, neboť ještě před deseti lety byl tento pramen obklopen hlubokými lesy, pralesními zbytky se stromy až tři sta let starými. Všichni si vzpomeneme, jak tehdejší ředitel parku František Krejčí a ministr Martin Bursík záměrně v tomto území nezasahovali proti kůrovci a všechny stromy žírem kůrovce uschly. Jestliže v širokém okruhu od pramene Vltavy není zelený les, ale suchý polom, není divu, že pramen Vltavy vyschl. Členové Hnutí Duha, kteří jsou za tuto tragédii spoluzodpovědní, mají národu co vysvětlovat.*“ Nu a senátor Jan Veleba si v Parlamentních listech zoufal, že vyschl „jeden z životadárných symbolů naší státnosti.“

Tehdy v létě začali jihočeští i mnozí další politici papouškovat pohádku o vyschlém pramenu jeden po druhém a jejich tvrzení převzala v okurkové sezóně i vyhladovělá média. Šel jsem se schválně podívat v Budějovicích k Vltavě. Ano, hádáte správně – stále tekla, a to i před soutokem s Malší. A soudě podle tehdejšího televizního vysílání dotekla v horkém létě dokonce až do Prahy, čehož si musel všimnout i pan Zeman. Ostatně Vltava stále teče i na Šumavě (jak se můžete přesvědčit na aktuální fotografii z února tohoto roku), a to včetně strouhy z tzv. symbolického pramene.

Ale přestaňme si už dělat legraci z politiků a zkusme to vážně. Skutečné prameny řek obvykle vypadají podstatně jinak, než jak je známe z dnešní české krajiny. Vodní toky často pramení na velké ploše, z níž se

voda postupně sbírá do stružek, aniž by se dal ten proces nějak jednoduše pozorovat. U takových pramenů se však obtížně umísťuje cedulka a špatně se u nich pózuje při fotografování, zvláště pokud se propadáte bahnem pod úroveň terénu. Proto naši předkové prameny pečlivě svedli do oblíbených a vysoce estetických trubek (jako v případě Vltavy) nebo do ještě mnohem estetičtějších skruží (viz např. Labe).

I ta vyschlá trubka s umělým jezírkem simulující pramen naší národní řeky se nakonec vysvětlila. Byla ucpaná. Od té doby, co ji zodpovědní pracovníci vyčistili, opět obětavě plní funkci falešného pramene a pozadí pro selfíčka. A já se nemohu ubránit dojmu, že spíše než pramen Vltavy vyschl mnoha lidem v předloňském horkém létě mozek.

Jiří Řehounek

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2017

„Jestli v historicky krátké době zařadíte 70 procent Šumavy do tak zvané divočiny, tak jednak všechny lesy na Šumavě budou sežrány kůrovcem a kůrovec se zcela jistě rozšíří do okolních lesů a způsobíte naprostou ekologickou katastrofu.“
Tomáš Jirsa, senátor (ODS), z článku Poslanci odložili hlasování o národních parcích, Zeman brojil proti „hnědému Mordoru“, 21. 2. 2017, http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2041200-prezident-nechce-aby-se-zvetsovaly-bezzasahove-zony-obava-se-hnedeho-mordoru

„Péče a starost o naše životní prostředí, o přírodu a krajinu v národních parcích nevyjímaje, musí být základem životního stylu každého rozumně uvažujícího občana. Nesmí být novým náboženstvím, novou ideologií, která ohrožuje svobodu lidí, likviduje základní principy demokracie, morálky a svým fundamentalismem likviduje i samotné základy ochrany přírody, jak jsme toho svědky u novely zákona o ochraně přírody a krajiny.“
Jan Zahradník, poslanec (ODS), tisková zpráva ODS ze 7. 3. 2017

„Aktivisté z paneláků měst páchají ve jménu ochrany přírody největší zlo, jaké příroda i domorodci v dějinách Šumavy pamatují. Jejich vinou během pouhých pěti let zmizel dospělý les na ploše 8000 hektarů. Díky rozmaru hlupáků přišly o své lesní domovy jak rostliny, tak zvířata. Kdyby stromy sežrané kůrovcem tvořily alej kolem obou stran silnice, lemovaly by ji z Prahy až do Paříže. Místo, aby domorodec pracoval v lese, je na úřadu práce a v lese pracují Asiaté. Šumava dnes patří spíš různým aktivistům, neorientovaným poslancům a uplaceným novinářům než Šumaváků m. A to se musí změnit.“
Jiří Mánek, bývalý ředitel národního parku Šumava, tisková zpráva Centra pro občanské svobody z 10. března 2017, http://obcanskesvobody.cz/temata/tiskova-zprava-clovek-je-na-sumave-ohrozenym-druhem.html

Hledají se kandidáti na Ropáka a Zelenou perlu

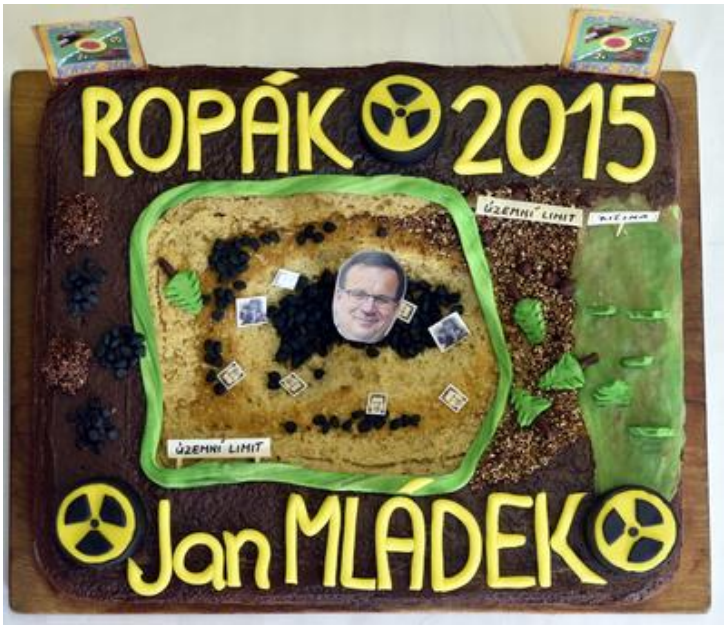

Děti Země – Brno vyhlašují jubilejní 25. ročník ankety o antiekologický čin Ropák a 22. ročník ankety o antiekologický výrok Zelená perla. Kandidáty může do pátku 7. dubna 2017 na jejich adresu či e-mail dz.brno@ecn.cz posílat kdokoliv, pokud uvede jméno a důvod navržení, resp. citaci výroku. Formuláře pro vyplnění jsou i na stránce http://www.detizeme.cz/ropak.

Ropáka 2015 získal ministr průmyslu a obchodu, poslanec za ČSSD a Ropák 2014 Jan Mládek a Zelenou perlu 2015 prezident Hospodářské komory ČR a Ropák 1993 Vladimír Dlouhý. Výsledky obou anket budou zveřejněny v pátek 28. dubna 2017 v 11 hodin na tiskové konferenci v Brně. Anketa Ropák je nejstarší novodobou anketou o nějakou významnou a mediálně známou anticenu.

Tisková zpráva Dětí Země (redakčně kráceno)

Stavební zákon: hrozí vyřazení veřejnosti z účasti na rozhodování

Realizaci některých důležitých plánů Sobotkova kabinetu přímo blokují vysoce postavení sociální demokraté. ČSSD i vláda slibovaly zjednodušit a zrychlit rozhodování o stavbách a zachovat přitom lidem možnost vyjadřovat se k jejich dopadům na životní prostředí. Proti zjednodušení se postavilo několik rezortů včetně ministerstva vedeného dnes již odvolaným Janem Mládkem (ČSSD). Poslanec Jaroslav Foldyna (ČSSD) chce zase lidem zakázat připomínkování prachu či hluku ze staveb v okolí.

Příprava, povolování i realizace staveb v Česku probíhají neúměrně dlouho. Jednou z mnoha příčin je složitá legislativa. Sobotkova vláda ji proto slíbila zjednodušit a zpřehlednit pod heslem „jeden úřad, jedno rozhodnutí, jedna žaloba“ a zachovat přitom stávající možnosti lidí připomínkovat vliv staveb na životní prostředí. Takové řešení podporují také ekologické organizace. Vládní návrh novely stavebního zákona, o kterém jednají poslanci, ale porušuje oba sliby - nepřináší významné zjednodušení rozhodování a práva občanů výrazně omezuje. Vládní závazky se v tomto případě kryjí s volebními sliby vládní ČSSD. Za jejich zpochybněním stojí také představitelé ČSSD.

Vládní návrh ruší tzv. veřejná slyšení či zveřejňování odborného posudku EIA, z rozhodování o kácení kvůli stavbám vyřazuje veřejnost aj. Ještě mnohem dál ale jde pozměňovací návrh poslance Jaroslava Foldyny (ČSSD). Pokud by byl schválen, lidé by už nemohli poslat úřadům názor na prach či hluk např. ze stavby čerpací stanice či průmyslového provozu v sousedství. Podle Foldyny budou moci úřední rozhodování nadále připomínkovat jen majitelé nemovitostí. Toto právo chce ale vzít všem ostatním sousedům (nájemníkům), kteří se k hluku, zápachu či likvidaci zeleně dosud vyjadřovali prostřednictvím občanských spolků, většinou na místní úrovni.

Foldyna tvrdí, že chce zabránit „nadměrným a nepodloženým blokacím výstavby a potencionálního ekonomického rozvoje“. Ve skutečnosti se ale jeho návrh procesem rozhodování či jeho lhůtami vůbec nezabývá. Samo vyloučení veřejnosti rozhodování o stavbách urychlit nemůže. Platné zákony totiž stanoví

stejně krátké a nepřekročitelné lhůty pro vyjádření všech (tedy i zbývajících) účastníků řízení. Státní úřady pak rozhodují, zda získané podněty využijí či zahodí. Foldynův návrh ale porušuje vládní prohlášení, platné mezinárodní závazky ČR a ústavní právo lidí na příznivé životní prostředí. Navíc je formulován tak, že v případě schválení by způsobil chaos v rozhodování úřadů a vedl k soudním sporům či tzv. infringementu Evropské komise.

Poslanec Jan Birke z ČSSD ve Sněmovně spolupředkládá další návrh, kterým chce např. zabránit ornitologům, aby se vyjadřovali ke stavbám, které hrozí zničit hnízdiště ohrožených ptáků. V praxi přitom tyto návrhy odborné veřejnosti nezpochybňují samotné stavby, ale pomáhají úřadům najít takové úpravy, které omezí jejich negativní dopady na existenci vzácných zvířat.

Klíčové zjednodušení stavební legislativy ve vládě zablokovali ministři v čele s Janem Mládkem. Vládní návrh stavebního zákona tak naopak vícekolejnost rozhodování posiluje a navyšuje byrokracii. O energetických stavbách má podle něj rozhodovat ministerstvo průmyslu a obchodu, o dopravních ministerstvo dopravy. Investoři si ale mohou zvolit, že o umístění těchto staveb rozhodnou stavební úřady. Vyškolení úředníci pak musí být připraveni na všech místech. Toto řešení navíc znamená silný střet zájmů. Například o dopravních stavbách má rozhodovat stejný úřad (ministerstvo dopravy), který je plánuje, připravuje i platí.

Snaha poslance Foldyny a poslaneckého výboru pro veřejnou správu navrhují vyloučit spolky občanů z rozhodování o stavbách v jejich okolí ostře kontrastují s názorem veřejnosti. Podle nedávného průzkumu názorů provedeného Centrem výzkumu veřejného mínění si 83 % dospělé populace myslí, že o místních otázkách mají rozhodovat občané.

Občané u nás o stavbách v sousedství spolurozhodovat nemohou. Mohou pouze podat připomínky a to až po založení spolku a splnění řady byrokratických povinností. Nakonec vždy rozhodují úřady. Díky iniciativě a návrhům občanů využívajících zákonné možnosti se přesto daří upravovat developerské záměry tak, aby byly ohleduplnější k okolí. Ukazuje to například případ jihlavského obchodního centra, které se z původního necitlivého a předimenzovaného projektu změnilo díky místním spolkům tak, že se nakonec stalo stavbou roku. Případ zdokumentovala ekologická organizace Arnika.

Připraveno z tiskových zpráv Zeleného kruhu

Nejlínější v Sobotkově vládě? Šlechtová, Ťok a Brabec!

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová, ministr dopravy Dan Ťok a ministr životního prostředí Richard Brabec patří podle Dětí Země mezi nejméně kvalitní členy vlády, neboť podání veřejnosti vyřizují až po zákonných lhůtách. Přitom sami chtějí urychlovat řízení o povolování staveb. Ministryně Šlechtová při řešení umístění nádraží v Brně ignorovala lhůtu dva měsíce, ministr Ťok zase při vyřizování žádosti o poskytnutí studie o dálnici D8 ignoroval lhůty celkem si čtyři měsíce a ministr Brabec nyní ignoruje lhůtu při vyřizování žádosti o informace o obchvatu Frýdku-Místku již dva týdny.

„Je úsměvné, pokud se tito členové vlády za hnutí ANO ohánějí mantrou o potřebě urychlovat povolovací

řízení, a to i na úkor práv veřejnosti, ačkoliv sami pohrdáním současných zákonů nedodržují lhůty u jednoduchých řízení, jako jsou žádosti o informace nebo územní řízení," upozorňuje předseda Dětí Země Miroslav Patrik.

Například ministryně Šlechtová měla o rozkladu Dětí Země z 24. března 2016 proti určení Krajského úřadu Jihočeského kraje jako odvolacího úřadu v územním řízení pro odsun nádraží v Brně rozhodnout cca do tří měsíců, nicméně nakonec rozklad zamítla až 5. prosince 2016, takže délku řízení nezákonně prodloužila o dva měsíce. Děti Země přitom musely podat dvě stížnosti proti její nečinnosti, neboť jejich rozklad byl prý spam.

Ministru Ťokovi zase trvalo celkem o téměř čtyři měsíce déle, než dvakrát rozhodl o dvou rozkladech Dětí Země proti neposkytnutí studie o příčinách sesuvu na dálnici D8 v Českém středohoří, ačkoliv lhůta při vyřízení byla jen dvakrát 15 dní. Ministerstvo dopravy nakonec Dětem Země poslalo studii až 23. prosince 2016, tj. o sedm měsíců později, než ukládá zákon. Děti Země proti nečinnosti ministra Ťoka podaly dvě stížnosti.

„Ministr Brabec měl o našem rozkladu z 19. prosince 2016 proti odmítnutí poskytnout informace o obchvatu Frýdku-Místku rozhodnout do dvou měsíců, což ovšem nedodržel, takže jsme 25. února 2017 podali proti jeho nečinnosti stížnost," uvádí dále Patrik, podle kterého byla žádost podána před pěti měsíci a není dosud vyřízená.

Tyto případy podle Dětí Země potvrzují jejich zkušenosti s účastí v povolovacích řízeních, kdy jejich délku z více než padesáti procent ovlivňují nekvalitní úřady, nikoliv spolky či majitelé nemovitostí, jak se snaží zejména politici za hnutí ANO tvrdit. Druhým faktorem jsou sami žadatelé, jejichž žádosti nejsou v pořádku.

„Snaha vlády omezit účast veřejnosti v povolovacích řízeních při schvalování novely stavebního zákona a dalších zákonů je tak v rozporu s jejím programovým prohlášením, podle kterého se má zachovat současná legislativně zaručená úroveň občanských práv týkajících se životního prostředí," připomíná na závěr Patrik.

Tisková zpráva Dětí Země

Politika ochrany klimatu: ČR má snížit skleníkové emise o 80 %

Česká republika bude směřovat ke snížení emisí skleníkových plynů o 80 % do roku 2050 (oproti roku 1990), příští vláda připraví antifosilní zákon, dojde k zavírání zastaralých uhelných elektráren a rozvoji obnovitelných zdrojů. To jsou stěžejní úkoly státu k naplnění Politiky ochrany klimatu v ČR, kterou schválila vláda.

Klimatická koalice ekologických a rozvojových organizací vítá přijetí politiky a připomíná, že závislost na fosilních palivech je také hlavní systémovou příčinou smogu. Koalice upozorňuje, že provádění politiky by zbytečně prodražila výstavba nových jaderných reaktorů (nemluvě o dalších negativních dopadech jaderné energie). Think-tank IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR přitom nedávno propočítal, že cesta ke snížení emisí orientovaná na energetické úspory a ukládání energie by byla levnější než cesta zahrnující nové reaktory.

Klimatická koalice upozorňuje, že schválená

Politika nereflektuje globální pařížskou dohodu, která byla přijata na konci roku 2015, tedy během zpracovávání české Politiky ochrany klimatu. Pařížská úmluva znamená, že svět se musí zbavovat fosilních paliv rychleji a více. Při nejbližší aktualizaci Politiky, jež se předpokládá každých pět let, tedy musejí být její hlavní cíle - a zejména konkrétní opatření - upraveny tak, aby bylo k roku 2050 dosaženo 95% snížení emisí skleníkových plynů.

Politika ochrany klimatu také zanedbává globální spoluodpovědnost ČR za dopady změny klimatu. Odpovídající podíl naší země na pomoc chudým zemím se zvládáním povodní, sucha, hurikánů či slabých úrod a nemocí je deset miliard korun ročně. Politika navrhuje dávat jen 1,8 miliardy a dosáhnout této částky až od roku 2030, to vše navíc jen nezávazně.

Ministerstvo životního prostředí, které Politiku ochrany klimatu ČR předložilo, si již dříve nechalo přepočítat, jaké dopady by menší (o 62 %) i větší (o 83 %) snížení emisí mělo na českou energetiku a ekonomiku. Větší snížení emisí by znamenalo celkově nižší náklady na energetiku, neboť vyšší investice do čistých domácích zdrojů by byly víc než kompenzovány úsporami za dovoz paliv a nižšími škodami na zdraví a životním prostředí. Větší snížení emisí by znamenalo také růst počtu zaměstnanců v energetice o 9 000 lidí v roce 2050 (nižší snížení naopak pokles o 5 000 osob).

Vybraná opatření dnes schválené Politiky ochrany klimatu v ČR, která (pokud budou realizována) přinesou snížení emisí skleníkových plynů:

- Příprava antifosilního zákona - příští vláda
- Podpora využívání obnovitelných zdrojů elektřiny a tepla - není stanoven přesný termín
- Příprava legislativy omezující nízkoúčinné uhelné elektrárny - do konce roku 2017 (schválení by pak bylo reálné v roce 2018)
- Příprava zdanění fosilních paliv v malých zdrojích (které neplatí emisní povolenky) - do konce roku 2018
- Zákaz prodeje uhelných kotlů - od roku 2025
- Při přípravě nových tarifů cen elektřiny se zaměřit na jejich motivační efekt pro úspory ve spotřebě a odběru elektřiny - v následujících letech
- Podpora energetických úspor - aktuálně a do budoucna
- Podpora elektromobility a dalších "neropných" pohonů (například formou nižší silniční daně, podpory z fondů EU) - aktuálně a do budoucna
- Zvýšit mýtné pro kamiony a rozšířit systém mýtného na všechny silnice a tím podporovat přesun nákladní dopravy na vlaky - různé termíny několika opatření od konce roku 2017 do roku 2020
- Podpora ekologického zemědělství a podpůrný program pro konvenční zemědělce, který je povede k šetrnému hospodaření s ohledem na minimální eroze půdy - do konce roku 2017 (běh od 2018)

Ze společné tiskové zprávy nevládních organizací

Uhlí končí, ač se Trump staví na hlavu

Prezident USA Donald. J. Trump nařídil zrušit program svého předchůdce Baracka Obamy ke snížení znečištění z uhelných elektráren a na podporu čisté energetiky. Akt nemá okamžitou účinnost, jde o zahájení delšího procesu. Zároveň však nerealizoval svůj původní záměr vypovědět globální dohodu z Paříže o snižování emisí skleníkových plynů.

Zrušený Obamův "Clean Power Plan" požadoval, aby energetika do roku 2030 snížila emise oxidu uhličitého o 32 % oproti úrovni v roce 2005. Trend ústupu od uhlí je ale v USA silný a pravděpodobně se nezastaví ani kvůli Trumpovi. Vede k tomu zastaralost uhelných elektráren, levný plyn a čím dál dostupnější obnovitelné zdroje energie, které vytlačují uhlí z pozice cenového šampiona. Uhelné elektrárny navíc čelí protestům místních lidí a žalobám na úhradu škod a zdravotních komplikací, které

lidem vypouštěním znečištění do ovzduší a vody způsobují.

Výroba elektřiny způsobuje třetinu amerických emisí skleníkových plynů. Uhlí bylo v USA ještě donedávna nejlevnějším zdrojem pro výrobu elektřiny a před deseti lety se na její výrobě podílelo více než polovinou. Nyní je to jen 40 %. Z původních 523 uhelných elektráren bylo 200 předčasně uzavřeno už před zveřejněním Clean Power Plan v srpnu 2015. Hlavním důvodem jejich odstavení byla ve většině případů prostá ekonomika. A odstavování pokračuje i v době vlády Donalda Trumpa, jak ukazuje poslední případ dvou uhelných elektráren ve státě Ohio. Ani zpřístupnění státní půdy pro těžbu uhlí nepomohlo, těžaři nemají z ekonomických důvodů zájem otevírat nové doly, viz.

Klíčovou otázkou zůstává, jak rychle se americká energetika dekarbonizuje. Bez federální regulace budou - jako ostatně za vlády řady Trumpových předchůdců - hrát důležitou roli jednotlivé státy a byznys. Regulace v duchu Obamova plánu přijala například Kalifornie, Connecticut, Massachusetts, Minnesota, New Hampshire, Oregon, Rhode Island, Vermont nebo Washington.

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, rozhodnutí komentoval: *„Donald Trump chce zastavit zavírání uhelných elektráren, což mu nejspíš nepovede. U nás by neměl co na práci. Odstavování našich zastaralých elektráren ještě ani pořádně nezačalo. Přitom i my potřebujeme vyčistit ovzduší od smogu. Trump netrump, je nejvyšší čas doopravdy rozběhnout odstavování nepotřebných uhelných elektráren a naopak rozhýbat občanské a obecní projekty čistých domácích obnovitelných zdrojů, srazit plýtvání energií a vyčistit ovzduší od smogu.“*

Ze společné tiskové zprávy nevládních organizací

Evropská komise rozhodla o státní podpoře pro Paks, problémy nekončí

Evropská komise dnes oznámila výsledky vyšetřování státní podpory pro výstavbu dvou nových jaderných reaktorů maďarské elektrárny Paks, kterým nepovažuje veřejnou podporu za rozpornou se zákonem při splnění konkrétních závazků maďarské vlády. Podle názoru nevládních organizací není rozhodnutí Evropské komise v pořádku. Z právního hlediska nelze totiž považovat jadernou energetiku za něco, co je ve veřejném zájmu jednotlivých členských států. Pokud by Maďarsko připojilo nové atomové bloky k síti, zvýšilo by podíl jaderné elektřiny na 86 %. To by ve svém důsledku znamenalo vážné ekonomické znevýhodnění jiných zdrojů, například obnovitelných. Velice pravděpodobně se dočkáme mezistátních soudních sporů jako v případě schválení podpory pro britské reaktory v Hinkley Point.

Je to již druhé rozhodnutí Evropské komise ve věci plánované jaderné elektrárny Paks II v krátké době za sebou. První bylo zaměřené na soulad evropských pravidel volné soutěže přidělením zakázky firmě Rosatom bez výběrového řízení mezistátní rusko-maďarskou smlouvou. V listopadu 2016 pak komise rozhodla, že pokud neexistuje jiný dodavatel, který by maďarské vládě garantoval, aby elektrárna zůstala trvale ve vlastnictví maďarského státu, není nutný tendr a zakázka tak není v rozporu s unijními požadavky.

I tak bude muset být 55 % z celkových nákladů 12,5 miliardy eur na výstavbu elektrárny soutěženo podle evropských pravidel.

Podle názoru Patricie Lorenz z organizace Global 2000 tento případ připomíná situaci státních subvencí pro jadernou elektrárnu Hinkley Point. Evropská komise se očividně snaží prosadit jakousi „jadernou ekonomickou zónu“, aby umožnila vybudování alespoň nějakého jaderného bloku.

Monika Machová Wittingerová ze sdružení Jihočeské matky řekla: *„Celé mi to připomíná povídku Šimka a Grossmanna Exkurze do ZOO, kdy profesor Zelí říká, že nechce slevu zadarmo… Snaha prosadit státní podporu pro stavbu nových jaderných bloků boří mýtus o levné elektřině z jádra. Za elektřinu z nových jaderných bloků budou – podobně jako profesor Zelí – doplácet buďto daňoví poplatníci nebo spotřebitelé elektřiny.“*

Edvard Sequens z Calla – Sdružení pro záchranu prostředí řekl: *„I na příkladu financování nových bloků v maďarském Paksi je vidět, že zatímco kritizovaná podpora obnovitelných zdrojů již dávno nebude zapotřebí, jaderná energetika se ani po 60 letech nasazení do komerčního provozu neobejde bez veřejných subvencí.“*

Tisková zpráva Cally a Jihočeských matek

VYŠLO

Bez návratu k normálu

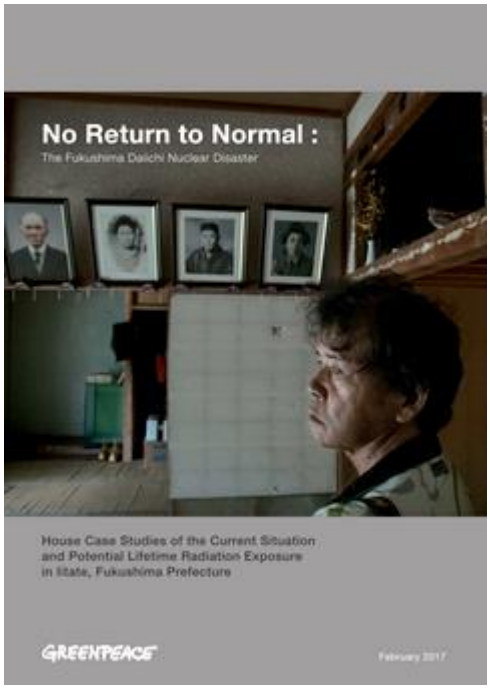

Na konci března 2017 tedy šest let po vážné havárii v jaderné elektrárně Fukušima Daiiči, se podle výnosu japonské vlády mohou obyvatelé některých oblastí evakuovaných kvůli vysoké radiaci vrátit do svých domovů. Tým Greenpeace v souvislosti s tímto výnosem provedl podrobná měření radiace v městečku Iitate, která byla v roce 2011 závažně kontaminována. Výsledky měření jsou shrnuty v publikaci nazvané *No Return to Normal*. Základním závěrem je, že úroveň radioaktivního zamoření zůstává stále nepřijatelně vysoká.

Iitate leží severovýchodně od havarované elektrárny na ploše 200 kilometrů čtverečních (28 až 47 kilometrů od fukušimských reaktorů). Většina kopcovitého území, na němž se město s šesti tisíci obyvateli rozkládá, je pokryta lesem. Právě v lesním porostu v katastru města byly naměřeny hodnoty radiace srovnatelné se současnou úrovní třicetikilometrové zóny kolem Černobylu, která zůstává stále uzavřena.

Dekontaminace se v minulých letech zaměřily především okolí domů, zemědělsky využívané pozemky a dvacet metrů široké pruhy kolem cest. Miliony tun zamořené zeminy a dalších materiálů byly rozmístěny na řadě míst prefektury Fukušima, dekontaminační úsilí nevedlo ke snížení radiace v Iitate na přijatelnou úroveň.

Řada obyvatel Iitate ovšem o návratu uvažuje – mimo jiné proto, že japonská vláda v příštím roce ukončí vyplácení kompenzací, které řada evakuovaných využívala k placení náhradního bydlení. Klíčovým parametrem pro rozhodování o opětovném osídlení evakuovaných měst by měla být dávka radiace, které budou jejich obyvatelé dlouhodobě vystaveni. V místě nebudou pobývat měsíc nebo rok, ale celý život.

Tým Greenpeace provádějící podrobný radiační monitoring v části Iitate určené k opětovnému osídlení odhadoval na základě svých měření dávku, které by obyvatelé monitorovaných míst byli vystaveni, kdyby na nich pobývali po dobu sedmdesáti let počínaje březnem 2017. Tato dávka se pro různá obydlí pohybuje mezi 39 a 183 milisieverty. Do této hodnoty není započtena dávka připadající na přirozené radioaktivní pozadí ani dávka, které byli obyvatelé vystaveni mezi havárií a evakuací v roce 2011.

Podle doporučení Mezinárodního výboru pro radiační ochranu by obyvatelstvo nemělo být vystaveno vyšší dávce než 1 milisievert ročně. Toto doporučení není v řadě míst v Iitate splněno. Japonská vláda při rozhodnutí o ukončení evakuace patrně vycházela z přehnaně optimistických odhadů pro stínění u stěn dřevěných domů. Teoretický výpočet, se kterým úředníci pracovali, ovšem neodpovídá výsledkům měření.

Greenpeace na základě výsledků měření apeluje na japonskou vládu, aby přehodnotila svoji politiku opětovného osidlování evakuovaných zón. Doporučuje poskytnout evakuovaným možnost volby mezi návratem a přestěhováním na základě transparentních informací. Obyvatelé, kteří se rozhodnou pro přestěhování, by měli od vlády dostat jednorázový finanční příspěvek.

Publikace *No Return to Normal* je přístupná na adrese:
https://www.greenpeace.de/presse/publikationen/report-no-return-normal

Pro Temelín.cz Karel Polanecký

Areva je špatně vybavená k výrobě dílů jaderných elektráren

Továrna Creusot Forge, která dodává obrovské ocelové části do jaderných elektráren po celém světě a která je vlastněna francouzskou společností Areva, je vyšetřována pro výrobu nestandardních dílů a falšování dokumentů. Inspekce francouzského regulačního orgánu pro jadernou bezpečnost ASN na konci roku 2016 prokázala nedostatečné technické zázemí pro výrobu velkých jaderných komponent.

Regulátoři ze Spojených států, Británie, Číny a dalších zemí teď také zkoumají kvalitu a výrobní problémy ve slévárně továrny Creusot Forge ve východní Francii potom, co Areva odkryla falšování výrobní dokumentace v období 1965-2013. *„Jednou z cest, jak vyřešit problémy, bylo skrýt věci, a to byla chyba,“* řekl Remy Catteau z ASN. Dva reaktory ve Francii - Fessenheim 2 a Gravelines 5 – ve kterých byly díly vyrobené v Creusot Forge, byly po testech odstaveny kvůli obavám o bezpečnost.

Přes pokračující vyšetřování Areva doufá, že bude svou továrnu znovu moci spustit v létě 2017, pokud jí to ASN dovolí. Podle mluvčího společnosti chce Areva investovat 8 milionů EUR (6,94 milionu CZK) do zaručení kvality komponentů. Creusot Forge je klíčová pro francouzský

jaderný dodavatelský řetězec. Vyrábí parogenerátory a další komponenty pro současnou generaci jaderných elektráren, ale také má za úkol vyrobit velké části pro novou generaci evropských tlakovodních reaktorů (EPR). Velká Británie schválila projekt EDF na postavení dvou reaktorů EPR pro Hinkley Point a očekává se, že Creusot Forge pro ně vyrobí některé komponenty.

V případě neobnovení provozu továrny by zákazníci společnosti Areva, včetně EDF, mohli přesunout své podnikání jinam. Areva by také mohla zadat své slévárenské zakázky jiným jaderným výrobcům jako Japan Steel Works a Mitsubishi Heavy Industries.

Problematická Flamanville 3

Závod Creusot Forge vyrobil víko a dno tlakové nádoby pro reaktor EPR ve Flamanville 3 v západní Francii, která je stále ve výstavbě. Ale na konci roku 2014 byly v dílech Areva zjištěny nadměrné koncentrace uhlíku, které oslabují ocel. „V případě Flamanville 3 bylo zařízení na hranici normy, nebyl tam žádný prostor pro mezní odchylku," řekl Catteau.

Budoucnost Flamanville je nyní nejistá. ASN v létě rozhodne, jestli dá zelenou spuštění nového reaktoru do roku 2018, navzdory oněm nedostatkům. Červená by vedla k dalším letům zpoždění pro společnost Areva a jejího zákazníka EDF.

Oprava průmyslu

Na konci ledna 2017 zaslal úřad ASN dopis společnosti Areva, v němž jí dal do konce března 2017 lhůtu na zodpovězení otázek ohledně kontroly kvality, počtu pracovních míst, provádění dohledu, školení a dodržování standardů Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) v továrně Creusot Forge. Zatím ale není jasné, na základě jakých posuzovacích kritérií dá ASN povolení ke znovuotevření továrny.

ASN již dlouho varoval, že finanční potíže francouzského jaderného průmyslu představují bezpečnostní riziko, což mohlo podle Catteaua částečně zavinit problémy v Creusot Forge. Areva restrukturalizuje a rekapitalizuje s pomocí peněz od francouzského státu poté, co léta finančních ztrát vymazala její majetek. Vyžádalo si to zatím 665 milionů EUR v roce 2016, 2,04 miliard EUR v roce 2015 a 4,83 miliard EUR v roce 2014.

Kritici francouzského jaderného systému říkají, že problémy v Creusot Forge dokazují, že dozor nad celým odvětvím, včetně ASN, potřebuje generální opravu. Autor zprávy „The World Nuclear Industry Status Report" Mycle Schneider řekl, že francouzský parlament by měl pověřit nestranné odborníky k provedení vyšetřování, ale nevidí k tomu politickou vůli. *„Celý řetězec odpovědnosti selhal, počínaje společností Areva, jejím klientem EDF a regulátorem ASN konče," řekl Schneider a dodal: „Zatím nevidím takovou iniciativu, která by se chtěla zabývat celkovým rozsahem problému."*

Podle článku Areva factory ill-equipped to make nuclear parts - French watchdog přeložila Olga Kališová

Lyžařské areály za hranou zákona

Lyžařské areály se v České republice často budují ve zvláště chráněných územích. Mnoho jich leží v národních parcích nebo chráněných krajinných oblastech, některé dokonce přímo v národních přírodních rezervacích, tedy v nejvyšší kategorii územní ochrany vůbec. Nejen proto by si měli jejich provozovatelé velmi hlídat, aby nepoškozovali přírodu nad nezbytně nutnou míru a dodržovali platné zákony.

Bohužel se ukazuje, že kvůli zisku neváhají pracovníci areálů riskovat pokutu, když to znamená pohodlný přístup k vodě pro zasněžování. Podle České inspekce životního prostředí asi třetina zkontrolovaných areálů porušila za poslední rok vodní zákon. Jejich nejčastějším prohřeškem byl větší odběr vody z podzemních nebo povrchových zdrojů, než jim povolil vodoprávní úřad, některé areály dokonce vodu odebíraly úplně bez povolení. Inspekce uložila čtyřiadvaceti provozovatelům pokuty za 450 000 korun.

Na první pohled to vypadá, že je všechno v pořádku. Sankce dopadly na viníky. Pokud se však podíváme na počet udělených pokut, vychází jejich průměrná výše na 18 750 korun. A odečteme-li nejvyšší udělenou pokutu, u zbytku bude průměr dokonce ještě nižší, konkrétně 12 826 korun. To je vskutku impozantní cifra, která v příští sezóně rozhodně odradí provozovatele od porušování zákona, není-liž pravda?

I z tohoto pohledu je proto třeba posuzovat projekty nových lyžařských areálů, jako byla např. Smrčina na Šumavě nebo Špičák a Chlum v Boleticích. Na papíře sice všechno vychází krásně (= „ekologicky“), s vidinou zisku však mnozí provozovatelé ztrácejí zábrany jak vůči zákonům, tak vůči okolní přírodě. Budování či rozšiřování lyžařských areálů ve zvláště chráněných územích se proto jeví za současného stavu jako krajně nevhodné.

Jiří Řehounek

Nestřílet!

Po celý život slýchám a čtu, že krkavcovití pěvci jsou „přemnožení“ a měli by se hubit, v jemnější a odborněji znějící variantě pak (eufemisticky řečeno) regulovat. Čas od času se pouze mění jména „nejškodlivějších“ druhů a důvody, proč je hubení či regulace zapotřebí. Protože mám kavky, vrány, havrany, krkavce, sojky, straky a ořešníky rád, rád bych jim věnoval tento článek. Netvrdím, že bude objektivní, ale vynasnažím se, abych pracoval s fakty. Bludů, polopravd a vyslovených lží o těchto nezpívajících pěvcích je totiž plný internet.

Vztah člověka ke krkavcovitým byl od nepaměti plný rozporů. Na jedné straně se stávali námětem

výtvarných i literárních děl – za všechny jmenujme bajku o vráně a lišce, pohádku Sedmero krkavců nebo Poeova Krkavce, do češtiny poněkud nedbale překládaného jako Havran. I když v evropském umění většinou nevzbuzují příliš sympatií, v jiných kulturách to tak být nemuselo. V egyptských lidových písních havrani symbolizovali naději a dobro, dva havraní informátoři sedávali též na ramenou severského boha Odina a veskrze pozitivně vnímají tyto ptáky ve své mytologii Indiáni. V londýnském Toweru se stali krkavci dokonce strážci britské monarchie, ani to však nezabránilo intenzivnímu pronásledování těchto velice inteligentních ptáků, které na mnoha místech Evropy znamenalo jejich dočasné vyhubení (v českých zemích koncem 19. století).

Všichni naši krkavcovití, snad s výjimkou ořešníka žijícího v horách daleko od lidí, totiž byli (a často dodnes jsou) považováni za „škodnou“. A zatímco havrana, krkavce a sojku momentálně řadí myslivecká legislativa mezi druhy celoročně hájené, straky a vrány se lovit mohou. Na internetu lze běžně najít návody na vábení a lov krkavcovitých, u krkavce nebo sojky někdy s

alibistickým dovětkem, že k lovu použijeme pouze fotoaparát nebo kameru. Přestože třeba u vran i někteří myslivci v diskusích otevřeně přiznávají, že jich u nás ubývá, od lovu je to nikterak neodrazuje.

Krkavcovití mezi predátory jistě patří, nemohu se však zbavit dojmu, že k zařazení do myslivecké škatulky „škodná“ přišli tak trochu neoprávněně, jak dokazuje i složení jejich potravy. Druh od druhu se samozřejmě liší, ale často v ní nalezneme semena a plody, hmyz nebo měkkýše, oblíbené jsou také mršiny, vyhozené potraviny a někdy dokonce i těžko rozložitelné zbytky komunálního odpadu. U větších druhů tvoří sice určitou část jídelníčku drobní obratlovci, ti jsou však v drtivé většině zastoupení hrabošem polním, jehož konzumací lidem zjevně žádná škoda nevzniká. Pokud bychom tedy přistoupili na ryze lidskou škálu užitečných a škodlivých druhů, což bych osobně nerad, možná bychom se měli krkavcovitým zpětně omluvit a rehabilitovat je jako skupinu užitečnou.

Nejčastěji uváděným „hříchem“ krkavcovitých bývá vybírání ptačích hnízd, z kterého jsou v poslední době obviňovány především straky. Dokonce je jim přičítán rapidní úbytek drobného ptactva ve městech, kam se v poslední době houfně přesouvají. Jako by vůbec neexistovaly kočky, prosklené budovy nebo auta, jako by tažné druhy každoročně neostřelovali obyvatelé středomořských států, jako by ptáci měli v krajině dostatek vhodných stanovišť a klidu k hnízdění. Ve skutečnosti tvoří ptačí mláďata a vajíčka v potravě strak a dalších krkavcovitých pěvců velmi malé procento, a to především na jaře v době hnízdění. Pokud však straka najde nechráněné ptačí hnízdo s mláďaty, samozřejmě jimi nepohrdne. Což ovšem platí i pro spoustu jiných druhů ptáků, o kterých se to všeobecně nepředpokládá (např. pro strakapoudy). Negativní vliv strak na městské populace drobných pěvců zatím žádná studie nepotvrdila a patrně proto půjde o nepodložený mýtus.

Další zakořeněnou legendou je už zmíněné „přemnožení“ krkavcovitých, které se průběžně vytahuje snad na všechny naše druhy s výjimkou ořešníka. A jak je to doopravdy? V České republice hnízdí krkavcovitých pěvců řádově od tisíců párů (krkavec, havran, vrána černá), přes nižší desítky tisíc párů (vrána šedá, silně ubývající kavka), vyšší desítky tisíc párů (straka) až po nižší stovky tisíc párů (sojka). Nejhojnější sojka se tedy dá početně srovnat třeba se strakapoudem velkým nebo chráněnou vlaštovkou obecnou, méně početní krkavcovití pěvci třeba se slavíkem obecným, ťuhýkem obecným nebo žluvou hajní (ve všech případech jde také o chráněné druhy). Naproti tomu na miliony hnízdních párů se počítají české populace kosa černého, sýkory koňadry nebo pěnkavy obecné, jež prakticky nikdo za přemnožené nepovažuje a jejichž populace má právě straka decimovat. Zato vrány s několikatisícovou populací se u nás mohou stále lovit, ačkoli v červeném seznamu patří do stejné kategorie jako koroptev, kterou jejich lovem údajně chráníme.

Nejpravděpodobnějším důvodem, proč lidé tak úporně věří na „přemnožení“ strak, sojek, havranů a kavek, se tak jeví jejich postupná synantropizace, tedy stále větší pronikání do měst. Krkavcovitých nijak zvlášť nepřibylo, mnohem častěji je však vidíme. Inteligentní ptáci zjistili, že ve městech najdou spoustu dostupné potravy (např. odpadků) a výrazně nižší nebezpečí ze strany střelců. Výsledkem jsou kolonie havranů a kavek v městských centrech a také invaze strak, které hlavně na okrajích měst váhavěji následují i sojky. Jen české vrány zatím kouzlo městského života neobjevily, ačkoli jinde po Evropě se na městské

prostředí čile adaptují. No a hlavní výčitkou směřovanou měšťany na hlavy havranů, kavek a strak bývá hlučnost. Dovoluji si ovšem pochybovat, že by krákání početné havraní kolonie přehlušilo v českých městech všudypřítomný hluk z dopravy.

Vedle již zmíněného hubení hrabošů a mnohého hmyzu mají krkavcovití v přírodě i další důležité funkce. Opuštěná vraní a strační hnízda využívají často k hnízdění kalousi ušatí nebo poštolky obecné, které téměř všichni považují za užitečné druhy. Sojky zase varují ostatní živočichy před nebezpečím nebo rozšiřují žaludy, protože si je schovávají do zásobáren, z nichž mnohé později nenajdou. Téměř všichni krkavcovití se také rádi přiživují na mršinách a plní tak všeobecně respektovanou roli „zdravotní policie“.

Především nám však synantropní havrani, kavky a straky umožňují nahlédnout za oponu svých soukromých životů. Jejich pozorování v různých ročních obdobích je nesmírně zajímavé. Právě teď a možná i ve vašem městském parku začíná nejkrásnější období, kdy nosí ptáci větvičky na stavbu hnízd, kladou vajíčka a brzy také začnou krmit mláďata. Někdy před prázdninami se vydají na dobrodružnou pouť životem i jejich potomci, zpočátku spíše jako malí parašutisté, než letci. Právě v té době budou nejvíce potřebovat naši toleranci, protože mláďata vyskočivší z hnízd a ještě ne zcela schopná létat prožívají nejnebezpečnější období života. Tak ten okamžik nepropásněte a vezměte s sebou i děti. Pohled na čerstvě opeřenou modrookou kavku nebo havránka s fešáckou peříčkovou ozdobou nad zobákem za trochu vašeho času určitě stojí.

Jiří Řehounek

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Zrzečky a ty ostatní

Asi nemá smysl vysvětlovat čtenářům Ďáblíka, že rezavé, hnědé i černé veverky patří ke stejnému druhu, byť je stále ještě určitá část lidí formy.

Nezdá se, že by naše veverky projevovaly skálopevně přesvědčena o pravém opaku. Veverka obecná, jediná veverka žijící v České republice, má prostě jen různé barevné nějaké vzájemné tendence k rasismu, ačkoli jsou z něj lidmi někdy podezírány. Rezavé a tmavé veverky se běžně vzájemně páří a v jednom vrhu se proto mohou spolu ocitnout mláďata různých barev. Rozhodně není pravda, že by tmavě zbarvené veverky byly

silnější a vytlačovaly svoje rezavé příbuzné. Někdy se však uvádí souvislost rezavé barvy s litsnatými lesy a tmavé barvy s jehličnatými lesy.

Rasistické tendence ve vztahu k veverkám tak projevují jedině lidé, kteří z nějakého důvodu preferují veverky rezavé. Vezměte si jen bezpočet dětských knížek, ve kterých se veverka vyskytuje. Viděli jste v nich někdy na ilustracích veverku hnědou nebo černou?

Jiří Řehounek

Auto srazilo vlka na dálnici D1

Na dálnici D1 na Havlíčkobrodsku usmrcen vlk. Zvíře bylo nalezeno mrtvé na poli u stého kilometru dálnice nedaleko obce Skorkov. Případ znovu otvírá otázku, zda při stavbě a rekonstrukcích dálnic dostatečně myslíme i na zvířata, která potřebují procházet volnou krajinou.

Mrtvou šelmu nalezl místní občan Václav Pinkas, který v pátek večer informoval Hnutí DUHA přes facebookové stránky Ochrana velkých šelem. Protože snímek pořízený mobilním telefonem naznačoval, že by se mohlo jednat o vlka, nález vyjeli následující den ověřit místní zoologové – Václav Hlaváč z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a Pavel Hulva z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Odborníci na místě potvrdili, že se s největší pravděpodobností skutečně jedná o vlka – samce o váze asi 40 kg – a odebrali vzorky pro genetickou analýzu, která by měla přesněji určit původ zvířete. Nejpravděpodobnější je, že pochází z takzvané středoevropské nížinné populace, jejíž centrum výskytu je v Německu a západním Polsku, zasahuje však také do České republiky. Smečky na Broumovsku a v Podbezdězí žijí od Skorkova vzdušnou čarou zhruba 130 kilometrů, což je vzdálenost, kterou mohou mladí vlci hledající nové teritorium překonat během několika dnů či týdnů. Usmrcené zvíře bude v dalším týdnu podrobeno pitvě na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Vlk se pokoušel překonat dálnici pár desítek metrů od mostu přes silnici mezi Skorkovem a Zbinohami. Podchody pod dálnicí, zvlášť pokud pod mostem prochází zároveň i silnice, však nejsou velkými šelmami příliš oblíbené. Vlci jsou tak nuceni přecházet dálnice vrchem, což je při velkém provozu na D1 a absenci speciálních nadchodů velmi nebezpečné. Dálnice D1 je od sedmdesátých let 20. století pro velké savce v České republice významnou bariérou. Vedle vlků se ji pokoušejí překročit i losi a rysi. Posledním doloženým případem zabitého vzácného zvířete je rys, který byl nalezený před čtyřmi lety na osmdesátém kilometru u Koberovic na Pelhřimovsku.

Alespoň částečně by dalším kolizím mohly zabránit dobře navržené ekodukty, kterých je v ČR zatím minimum. Ty stávající byly často realizovány bez konzultací s odborníky na ochranu přírody a v důsledku toho stojí dnes většinou na zcela nelogických místech – například na pražském okruhu jich je sedm. Naopak

v lokalitách, kde je jejich význam pro migraci velkých zvířat nesporný, tyto stavby často chybí. Díky generální dohodě mezi rezorty dopravy a životního prostředí by v rámci aktuálně probíhající modernizace D1 měly být v oblasti Vysočiny vybudovány dva speciální ekodukty – jeden z nich na čtyřiadevadesátém kilometru, asi šest kilometrů západně od místa usmrcení vlka.

Výskyt dalších vlků nebo rysů není na Vysočině vyloučen. Ochránci přírody a zoologové se proto na jejich monitoring nyní více zaměří, plánují především intenzivnější využití fotopastí. Veřejnost může své pozorování hlásit například na www.mapa.selmy.cz nebo na e-mail stopy@selmy.cz.

„Jeden z plánovaných ekoduktů, vzdálený šest kilometrů od místa zabitého vlka, by zřejmě srážce nezabránil. Pokud by ani po rekonstrukci D1 případy usmrcení silně a kriticky ohrožených druhů velkých šelem neustaly, bude nutné průchodnost D1 dále zlepšovat. Přímé pozorování, nálezy stop nebo snímky usmrcených šelem, které nám lidé posílají, jsou velmi cenné a děkujeme za ně. Pomáhají nám skládat mozaiku aktuálního rozšíření velkých šelem i identifikovat kolizní místa na našich dálnicích,“ říká Miroslav Kutal z Hnutí DUHA.

„Sledování vlivu dálnice D1 na živočichy se věnujeme již řadu let. V úseku mezi Skorkovem a Humpolcem probíhaly v minulosti například pravidelné migrace losů z Polska do jižních Čech. I ti měli v cestě dálnici D1.

Na silnicích a dálnicích hyne každoročně obrovské množství zvířat. Bohužel řešením není ani oplocení dálnice, protože tím vzniká pro zvířata zcela neprůchodná bariéra. Zvířata pak zůstávají uzavřená ve stále se zmenšujících izolovaných ostrovech, které neposkytují dostatek prostoru pro přežití izolované populace. Takovým případem je třeba právě populace losa na jihu Čech, která je odsouzená k postupnému zániku. Jedinou možností tak zůstává zajistit dostatečnou průchodnost dálnice pro faunu dostatečným počtem nadchodů a podchodů, které umožňují zvířatům překonat dálnici bez rizika srážky s vozidly,“ vysvětluje Václav Hlaváč z AOPK ČR.

„Studiu populační struktury vlka se věnujeme dlouhodobě, za tu dobu jsme nashromáždili stovky vzorků a genetických profilů zvířat z celé střední Evropy. Analýza jedince z nové oblasti tedy umožní přiřazení k existujícím subpopulacím a je cenným zdrojem informací o prostorovém chování druhu. V současnosti vytváříme modely, které hledají vztahy mezi genetickou strukturou druhů velkých savců a vlastnostmi krajiny. Takový přístup umožňuje objektivně posoudit i vliv staveb na populace divokých zvířat, například jejich fragmentaci a její důsledky, jako je ztráta genetické variability. Genetická analýza je nutná i pro určení možnosti výskytu hybridizace se psem a vyloučení záměny s československým vlčákem. Pokud nás lidé upozorní na výskyt uhynulého zvířete včas jako v tomto případě, je možné čerstvé tkáně využít na analýzy celých genomů, což vzhledem k pokrokům v technologiích umožňuje získávat neuvěřitelné detaily např. o adaptacích na změny prostředí,“ dodáva Pavel Hulva z PřF UK.

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Jaro ožívá s tématem „Neodnášejte ptáčata!“

Při pohledu z okna není divu, že další sezóna Jaro ožívá začala! Ptáci již zpívají a je čas začít sledovat postupný přílet ptačích poslů jara – čápa, vlaštovky, kukačky, rorýse a vlhy na www.springalive.net ! Téma letošního roku „Neodnášejte ptáčata!“ nám ukáže, jak se správně zachovat, najdeme-li opuštěné ptačí mládě. V této situaci lidé tak často chybují, že jí Jaro ožívá věnuje celou letošní sezónu a zpráva "Neodnášejte ptáčata!" poletí mezi dětmi, jejich učiteli, rodiči i prarodiči napříč Evropou, Asií i Afrikou. Těšit se můžete i na výtvarnou soutěž pro děti. Vše se dozvíte na webu www.springalive.net.

Jaro je čas návratu ptačího zpěvu a pípání ptačích mláďat. Už se vám jistě stalo, že jste našli malé ptáče, které ještě nemělo dorostlá křídla a špatně létalo. V člověku vzbuzuje pocit, že potřebuje pomoc. „Často se stává, že takovýchto ptáčat je lidem líto a vezmou je s sebou domů. Ve snaze pomoci netuší, že tím mohou ublížit," uvádí Gabriela Dobruská z České společnosti ornitologické, která Jaro ožívá koordinuje. U pěvců je přitom naprosto běžné, že mláďata opouštějí hnízdo několik dní před vylétnutím a zdržují se v blízkém okolí hnízda, nejčastěji ukrytí v keřích. „Je to způsob obrany proti predátorům. V hnízdě by mohla zahynout všechna mláďata naráz, takto mají některá šanci uniknout," pokračuje Dobruská.

A jak se tedy správně zachovat najdu-li ptáče, které ještě špatně létá? Je-li zdravé a někde v křoví, nechte ho tam být a odejděte. Rodiče si ho brzy najdou a nakrmí ho. Pokud u něj budete, budou se vás bát. Jedině pokud se vám místo nezdá bezpečné (např. silnice), vezměte ho a vyzvedněte na nejbližší keř. Ptákům, na rozdíl od savců, na jejichž mláďata nikdy nesmíte sahat, váš dotek nevadí. Pouze je-li ptáče zraněné, dejte ho do krabice a zavolejte na nejbližší záchrannou stanici.

V souvislosti s tématem "Neodnášejte ptáčata" je vyhlášena výtvarná soutěž Ptačí mláďata pro děti do 15 let. Nakreslete nebo namalujte obrázek, jak byste se zachovali v případě nalezení malého ptáčete a pošlete nám ho na adresu springalive@birdlife.cz. Obrázek musí odpovídat tomu, co se o daném tématu dozvíte na www.springalive.net. A jelikož soutěž je součástí Jaro ožívá, samozřejmou podmínkou zapojení do soutěže je zadání prvního pozorování alespoň jednoho druhu, jehož přílet s Jaro ožívá sledujeme.

Jaro ožívá je mezinárodní projekt organizovaný BirdLife International, světovou organizací na ochranu ptáků, v ČR zastoupený Českou společností ornitologickou. Motivuje děti, jejich učitele a rodiny k aktivní ochraně ptáků, pomáhá pochopit potřebu mezinárodní ochrany stěhovavého ptactva. Klíčovou součástí je webová stránka www.springalive.net, na kterou zadávají svá první pozorování 5 sledovaných druhů děti již z 54 zemí Evropy, Asie a Afriky! Těmito druhy jsou vlaštovka obecná, rorýs obecný, čáp bílý, kukačka obecná a vlha pestrá.

Tisková zpráva ČSO (redakčně upraveno)

VÝZVA: Moderní město jako místo k životu

Motto: "Město nedělá civilizovanějším to, že má své dálnice, ale to, že se dítě na tříkolce může bezpečně a snadno pohybovat kdekoliv".

Enrique Peñalosa, starosta města Bogota, Kolumbie

České Budějovice v posledních desetiletích trpí řadou problémů a neduhů, které jim na atraktivitě nepřidávají, život ve městě pro lidi mnohdy ztrácí půvab. Řada z nich pak dává přednost vystěhování, do pro život a zdraví příznivějšího prostředí za hranicemi města. Počet obyvatel města stagnuje, podobně jako jeho rozvoj. Narůstá dopravní zátěž.

Nápravu stávajícího neuspokojivého stavu vidíme v následujících krocích:

- Posílit úlohu útvaru hlavního architekta, vybudovat silný urbanistický tým vedený architektem vizionářem (řada českých měst již tak činí). Poučit se rovněž ze zahraničí, kde mají mnohaleté zkušenosti s řešením dopravy a zpříjemňováním prostředí rušných a dopravními potřebami zatížených měst. Sladit funkční řešení potřeb obyvatel jak v oblasti práce, tak volného času.
- Stanovit jasné cíle, jaké město chceme mít a tomu podřídit dopravní politiku. Upustit neprodleně od snahy zprůjezdnit všechny ulice města pro auta, neboť ta je zaplní vždy, i ty nově vybudované. Zaměřit se na kvalitní cesty pro chodce, cyklisty a rychlou MHD s vyšší četností spojů, zřídit odstavná parkoviště na okraji města s možností přesednout nejen na MHD, ale i na kolo.
- Zastavit běžící a zrušit naplánované projekty, které jsou v rozporu s nově stanovenými cíli. Úsilí a finance věnovat na projekty cíle naplňující.
- Záměry, které mají zásadní vliv na život obyvatel města v samém začátku s občany diskutovat, prezentovat je již v rané fázi plánování.
- Ve spolupráci s občany utvářet město zdravé, přátelské, atraktivní a prosperující, město hodné 21. století.

Výčet zde uvedených kroků není vyčerpávající, nicméně zásadní.

V souvislosti s přípravou nového strategického plánu města České Budějovice na příští desetiletí požadujeme, aby vedení města přistoupilo na strategii rozvoje města zaměřeného na kvalitu života lidí v něm. Žádáme, aby následně byla strategie ve spolupráci s nejlepšími dostupnými odborníky promítnuta do územního plánu a ten důsledně naplňován. Požadujeme nový ucelený koncept dopravy: více místa pro pěší a cyklisty, zvýšení efektivity veřejné dopravy, řešení pro bezpečnou mobilitu dětí a mládeže, aktivní a důslednou spolupráci při řešení dopravní návaznosti v regionu a po hlavních dopravních tepnách, fungující systém hospodářské a tranzitní dopravy.

Přejeme si rozvoj města v souladu s přeměnou chápání měst v 21. století, tomu odpovídající dopravní koncept a jeho důslednou realizaci. Jsme připraveni k aktivní součinnosti s vedením města při naplňování těchto cílů.

Stejně jako světoznámý architekt urbanista Jan Gehl, jsme i my přesvědčeni, že „Města budoucnosti jsou města přátelská k lidem."

V Českých Budějovicích 20. března 2017

Domovina z.s. a Spolek T.G.M. novevrato.cz

Otevřeno k volnému šíření a sdílení. Text výzvy je zveřejněn na www.mistokzivotu.cz .

Quail nesmí do Hůrky u Temelína vozit nebezpečné popílky

Společnost Quail s.r.o. nadále nesmí přijímat ke zpracování popílky ze spaloven nebezpečných odpadů. Ty se pravděpodobně podílely na kontaminaci toxickými dioxiny a těžkými kovy, kterou Arnika odhalila v okolí zařízení v Hůrce u Temelína. Krajský úřad Jihočeského kraje totiž pro tuto provozovnu Quailu vydal změnu integrovaného povolení. Quail také musí zabránit prášení a splachování všech popílků mimo areál provozovny. S návrhem, jak toho dosáhnout ovšem přišla samotná firma už v průběhu řízení. Změna do značné míry vyhověla podnětu Arniky, která v loňském roce na problém upozornila ve své studii. Právě v souvislosti s jejím zveřejněním podala společnost Quail na Arniku žalobu. Spolek ale trvá na pravdivosti svých závěrů a v nejbližších dnech zveřejní i novou studii.

„Opatření, která je Quail nucen přijmout, rozhodně životnímu prostředí prospějí. K dokonalosti jim chybí pouze vyloučit ze zpracování popílky ze spaloven komunálních odpadů a metalurgických provozů. Ty se mohly na znečištění v Hůrce také nemalou měrou podílet,“ vysvětluje vedoucí českobudějovické pobočky Arniky Jitka Straková.

Podezření z pochybení společnosti Quail předala Arnika i České inspekci životního prostředí. Ta v Hůrce provedla během roku 2016 několik kontrol, při kterých bylo zjištěno, že při manipulaci s materiálem dochází k prášení a úniku tuhých znečišťujících látek z odpadů mimo areál. Toto jednání ČIŽP vyhodnotila jako nezabezpečení odpadů před nežádoucím únikem, tj. porušení zákona o odpadech, ve kterém nyní bude se společností Quail zahájeno správní řízení. Arnika během řízení o změně integrovaného povolení mimo jiné namítala, že společnost Quail přijímá odpady, které koncentrací dioxinů přesahují mez stanovenou mezinárodní Stockholmskou úmluvou o eliminaci perzistentních organických látek.

„Quail se pokoušel ze své zákonné povinnosti vyvázat tvrzením, že dodržuje zákony. Mezinárodní úmluvy ratifikované parlamentem jsou ale součástí právního řádu a navíc jsou limity stanovené úmluvou do našeho právního řádu promítnuty nařízením Evropské unie. Quail by tedy měl dostát i povinnostem vyplývajícím ze Stockholmské úmluvy a nepoužívat technologie, které odpady s nebezpečnými persistentními organickými látkami pouze ředí do nižších koncentrací. Zásadní je zajistit nevratnou likvidaci těchto toxických látek. Proto vítáme, že se Krajský úřad rozhodl popílky, které překračují mez stanovenou Stockholmskou úmluvou, z hospodaření Quailu vyloučit,“ uvádí vedoucí programu Toxické látky a odpadu spolku Arnika, Jindřich Petrlík.

Studii, která popisovala znečištění v okolí provozovny v Hůrce u Temelína, Arnika zveřejnila na začátku roku 2016. Quail se v současnosti snaží Arniku soudní cestou přimět k tomu, aby svá tvrzení označila za mylná a společnosti se omluvila. Ekologický spolek ale trvá na tom, že jsou jeho zjištění pravdivá a relevantní. Rozhodnutí Krajského úřadu o změně integrovaného povolení pouze potvrzuje, že rizika zde nevidí pouze Arnika. Nehledě na žalobu i úřední rozhodnutí se odborníci z Arniky problému nadále věnují. V nejbližších také zveřejní novou studii o toxickém znečištění v blízkosti areálu v Hůrce.

Tisková zpráva Arniky (redakčně upraveno)

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Enviroskop na webu www.enviroskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Pacova hora (lat:49.431137 lon:14.827405)

Přírodní rezervaci Pacova hora tvoří vápencový lom s výskytem atraktivních minerálů, ve kterém našla útočiště řada zajímavých rostlin, hub i živočichů.

Těžba vápence je na Pacově hoře doložena od 15. století. Současný tříetážový lom byl otevřen v polovině 19. století a těžba v něm skončila posledním odstřelem v roce 1998. Kamenolom se stal vyhledávanou mineralogickou lokalitou, odkud je známý výskyt 73 druhů minerálů. V roce 2002 došlo k vyhlášení přírodní rezervace Pacova hora, která kromě lomu zahrnuje i zachovalou bučinu na vrcholu hory.

Na území rezervace rostou tři druhy orchidejí, především nápadný kruštík tmavočervený, jehož domovem jsou sutě uvnitř lomu. Zbylé orchideje vemeník dvoulistý a okrotice bílá rostou v lesních částech lomu. Pokud chcete zastihnout zdejší orchideje v květu, zvolte pro návštěvu nejlépe květen nebo červen. Mělké tůně v lomu vyhledávají chráněné druhy obojživelníků, např. skokani a ropuchy, na suchých otevřených místech se prohání ještěrky a sluní zmije. Rezervace je zajímavá také faunou teplomilných bezobratlých. Pacova hora představuje poslední zastávku čtyřkilometrové Chýnovské naučné stezky.

Další zajímavosti: Rozvoj těžby v 19. století je spjatý s rodem Schwarzenbergů. Pro přepravu kameniva zde byla vybudována úzkokolejná železnice spojující Chýnov s Pacovou horou i dalším lomem na sousední Kladrubské hoře (viz též http://www.pshzd.cz/chynov-pacova-hora.html). S pálením vápna souvisí také jméno Pacova hora, které vzniklo s původního „hora Pecová“ podle zdejších vápenných pecí.

Povaha terénu: K informační tabuli vede široká travnatá cesta. Vstup do lomu je hrazen závorou, za ní pokračuje schůdná, široká cesta, vhodná jak pro kočárky, tak pro vozíky, které lze za pomoci druhé osoby dostat za závoru.

Dostupnost: Pokud pojedete autem, můžete zaparkovat u silnice před vstupem do lomu. Na lokalitu se dá také jet vlakem a autobusem. Vlakem dojedete do stanice Chýnov a z nádraží se vydáte po modré turistické značce směr Chýnovské jeskyně. Na konci obce Chýnov opustíte modrou turistickou značku a budete pokračovat dále po silnici k silničnímu ukazateli, odtud se vydáte směrem na Pelhřimov (Dolní Hořice). Po cca 200 m dorazíte k restauraci Pacovka a autobusové zastávce. Po dalších 200 m dojdete ke vstupu na lokalitu s informační tabulí, která se nachází po pravé straně.

Solární systém na střeše jindřichohradeckého plaveckého bazénu (lat: 49. 142410 lon: 15. 019788)

Plaveckému bazénu v Jindřichově Hradci vydatně pomáhá sluneční energie. Vodu ve vnitřních i vnějších bazénech od roku 2004 přihřívá velký termosolární systém se 128 teplovodními kolektory umístěnými na ploché střeše. Slunce ohřívá také vodu pro sprchy. Teplo je v případě potřeby zajišťováno také z plynové kogenerační jednotky a městské soustavy centrálního zásobování teplem. V roce 2010 na šikmých, jižně orientovaných střechách bazénu přibylo několik polí fotovoltaických článků o celkové ploše více než 200 m^2. V nich vyrobená elektřina je využita pouze pro provoz areálu, neprodává se do sítě. Sluneční energie přeměněná na teplo a elektřinu tak městu výrazně snižuje náklady na provoz bazénu. Součástí plaveckého areálu je i přilehlý aquapark využitelný ke koupání v letních měsících.

Základ solárního termického systému o celkové ploše 256 m^2 tvoří 128 kusů plochých kolektorů Thermosolar TS 300 N2 LC. Dávají průměrný roční energetický zisk 120 000 kWh, získané sluneční teplo je předáváno přes výměníky přímo do bazénů. Vedle toho se akumuluje teplá voda do sprch ve dvou zásobnících po 3 m^3. Sluneční elektrárna na střeše bazénu se skládá ze 166 monokrystalických panelů, které přes střídače zajišťují napájení objektu.

Bazén je součástí sportovního areálu u rybníka Vajgar v ulici Jáchymova 865. Je dobře dostupný z centra Jindřichova Hradce pěšky (cca 20 minut). Na lokalitu dojedete také vlakem, zastávka Jindřichův Hradec. Před železniční stanicí se nachází rovněž autobusové nádraží. Odtud můžete pokračovat autobusem MHD (linky č. 1, 4 a 5) na zastávku sídliště Vajgar-BILLA. Pokud přijedete autem, zaparkujete přímo před areálem.

Otevírací doba:
Pondělí - pátek: 6:00 až 21:30, Sobota - neděle: 10:00 až 20:00
(V určitých intervalech je 25 m bazén uzavřen, viz http://bazen.jh.cz)

Vstupné: Základní vstupné: 90,- Kč /hodinu; 300,- Kč/celodenní vstup (viz ceník na http://bazen.jh.cz).

Vybrali pro vás Jiří Řehounek a Edvard Sequens

Rosa o.p.s. a Calla vás srdečně zvou na besedu

Zelené oázy – zadržení vody ve městě

s Ing. Lenkou Marcínovou, zahradní architektkou

Proč je důležité udržet ve městě vláhu? Lze využít i plochy jinak nevyužité jako střechy, stěny, betonová prostranství? Jak vytvořit na zahradě dešťový záhon?

Ve středu 19. dubna 2017 od 18:15 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Více informací:

ROSA – společnost pro ekologické informace a aktivity, o.p.s., Senovážné nám. 9, České Budějovice
tel.: 778 164 661, rosa@rosacb.cz, http://www.rosacb.cz
Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, http://www.calla.cz

Krajina a lidé

přednáškový cyklus

Pískovny za humny

Jiří Řehounek

Přednáška se uskuteční **v úterý 4. dubna 2017 od 18:30**
v Domě Štěpánka Netolického **v Třeboni.**

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za slavíkem modráčkem na tankodrom“

S ornitologem Petrem Veselým (PřF JU) a entomologem Jiřím Řehounkem (Calla)

Přírodovědná vycházka na území bývalého budějovického tankodromu s ukázkami odchytu a kroužkování ptáků. A možná přiletí i slavík modráček...

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá dvě až tři hodiny. Trasa bude většinou sjízdná pro dětské kočárky.

Sobota 8. 4. 2017 od 9:00 hod.
Sraz na zastávce MHD Máj – Milady Horákové (vyčkáme příjezdu linky MHD č. 21 v 9:00)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, http://www.calla.cz

Konference Říční krajina

Pořádá: Koalice pro řeky a Fórum ochrany přírody

Po třech letech Vás opět zveme na konferenci Říční krajina! Letos se koná v Praze, v prostorách ČZU. O postupu příprav vás budeme průběžně informovat.

Místo konání: Česká zemědělská univerzita Praha, Suchdol

Program a prioritní témata:

27. 4. Přednášky: **Současný ekologický stav vodních toků a aluvií, Problematika menších toků z hlediska sucha**

28.4. Přednášky a workshop: **Příklady revitalizace říčních systémů, Výzvy, možnosti a překážky realizace revitalizace říčních systémů**.

29.4. Půldenní exkurze k novým revitalizacím v Praze a okolí

Registrace: Na stránkách http://www.koaliceproreky.cz/ricni-krajina/ 13. 3. - 26. 4. 2017

Vložné: 700,- Kč za jeden den, 1.400 za oba dny, 300,- za exkurzi.

Kontakty:
pro organizační záležitosti: Vlastimil Karlík: karlik@koaliceproreky.cz, tel.: 604 774 153
pro zasílání příspěvků do sborníku (termín odevzdání 21. 4. 2017): Karla Štiková karla@koaliceproreky.cz
pro programové záležitosti: David Pithart: david.pithart@beleco.cz tel.: 602 759 582

Již počtvrté se v dubnu 2017 koná Nuclear Energy Conference NEC, a to (jak tomu bylo již v roce 2015) zase v Linci.

Rok 2017 je rokem zvláštním: EURATOMu je 60 a tak dlouho trvá také dotování jaderného průmyslu. EURATOM je úhelným kamenem pro evropské odstoupení od jaderné energetiky a tím překážkou pro bezjadernou Evropu. 60 let po založení EURATOMu je právě tak doba na zrušení smlouvy o EURATOMu nebo alespoň na zásadní a řadu let požadovanou reformu.

V rámci konference se budou mezinárodní experti a expertky zabývat následujícími otázkami:
Mýtus EURATOM – je v EURATOMu vůbec zakotvena bezpečnost jaderných elektráren?
Reforma EURATOMu – utopie nebo vize?
EURATOM – proč má z EURATOMu vystoupit Německo
Vystoupení z EURATOMu – právní možnosti
Kampaně EURATOM – historický přehled kampaní EURATOM v Rakousku

Podrobnosti na: http://www.nec2017.eu/cz/

Ekologické dny Olomouc

na manipulační ploše

Historii lidstva provázejí nejrůznější manipulace. Manipulace ve společnosti, přírodě, krajině, politice, médiích, vzdělávání, vztazích, … Manipulacím se nevyhnula ani environmentální hnutí. Manipulace jsou spojené s virtuální realitou sociálních sítí a internetem. Slyšíme o nich stále. Zažíváme je. Jak k nim dochází, jaký je jejich smysl, jak se jim bránit?

27. ročník festivalu, aneb společná porada o našem světě, prolomte virtuální bubliny, co dělí nás, tělesně, v diskusích, na EDO.

1. 4. – 23. 4. BESEDY EDO 2017

1. 5. 2017, 9.00 – 17.00 EKOJARMARK, KONCERT EDO 2017

+ výstavy, putování krajinou EDO a další akce

aktuální a podrobný program na www.slunakov.cz/edo
další bonusy ve skupině Ekologické dny Olomouc na Facebooku
prosíme o pomoc s propagací, umístění banneru, sdílení události na Facebooku.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

CALLA®

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice
Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939
E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** http://www.calla.cz • **Calla** je také na Facebooku
Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice
IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 15. dubna 2017. Články posílejte na **edvard.sequens@calla.cz**.
Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na **calla@calla.cz**.
Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!